

شناسایی و اولویت‌بندی عوامل موثر در دستیابی به شهر شاد (مورد مطالعه استان آذربایجان شرقی)

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۱۱/۲۹ | تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۰۴/۲۴

رستم قره داغی

استادیار گروه مدیریت دولتی، واحد میانه، دانشگاه آزاد اسلامی، میانه، ایران.
rostam_gharehdaghi@yahoo.com (نویسنده مسئول)

سید یوسف حاجی اصغری

استادیار گروه مدیریت، واحد میانه، دانشگاه آزاد اسلامی، میانه، ایران.
seyedyosef.hajiAsghari@gmail.com

آرزو آقامحمدی

دانش آموخته کارشناسی ارشد شهرسازی گرایش برنامه‌ریزی منطقه‌ای، واحد قزوین،
دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران. arezu.agramohamadi@gmail.com

چکیده

زمینه و هدف پژوهش: با رشد سریع شهرنشینی و گسترش شهرها، توجه به سنجش وضعیت موجود شهرها اهمیت زیادی دارد. از سوی دیگر، با توجه به تغییر دیدگاه‌ها از استاندارد گرایی صرف به دیدگاه‌های کیفی و مطرح شدن نظریه‌های جدید مانند توسعه پایدار به جای دیدگاه‌های کلان اقتصادی و کالبدی، موضوعات کیفیت زندگی همچون سرزندگی و نشاط بسیار توجه می‌شوند. پژوهش حاضر با هدف شناسایی و اولویت‌بندی پیشایندهای موثر در دستیابی به شهر شاد: مورد مطالعه استان آذربایجان شرقی انجام شده است.

روش پژوهش: پژوهش حاضر به لحاظ هدف، کاربردی و به لحاظ روش، توصیفی-تحلیلی است. در مرحله اول جهت بررسی مولفه‌ها و شاخص‌ها به بررسی مبانی نظری پژوهش پرداخته شد و از تکنیک دلفی برای شناسایی عوامل موثر با استفاده از نظر خبرگان بهره گرفته شد. سپس وزن نسبی هر یک از عوامل (معیارها و شاخص‌های درخت تحلیل سلسله مراتبی) با استفاده از روش AHP تعیین و در نهایت اولویت‌بندی شد.

یافته‌ها: بر مبنای پژوهش حاضر، ۵ عامل اقتصادی، اجتماعی، شهری، رفتاری و مدیریتی و همچنین ۱۶ شاخص شناسایی شده است. از بین شاخص‌های مورد مطالعه، شاخص درآمد بالاترین و مهم‌ترین شاخص است در درجه دوم قوانین است اهمیت دارد. همچنین خدمات در درجه سوم است.

نتیجه گیری: با توجه به اینکه شادابی شهرها، یکی از دلایل اصلی سیستم‌های مدیریت شهری محسوب می‌شود. از اینرو مولفه‌های شناسایی شده برای برنامه‌ریزی دقیق‌تر جهت رفع موانع در دستیابی شهر شاد در اجرا می‌تواند مورد توجه قرار گیرد نتایج این پژوهش، یافته‌های پژوهش‌های پیشین در این زمینه را تایید می‌کند.

واژگان کلیدی: شناسایی، رتبه‌بندی، عوامل موثر، شهر شاد، استان آذربایجان شرقی

مقدمه

تصمیم گیران را در کمک به ارتقای کیفیت زندگی و شادی ساکنان شهرهایشان مورد تأکید قرار داد (سماواتی و رنجبر، ۱۳۹۷: ۳).

اما شادی در ایران در سطح بسیار پایینی قرار دارد و کشور ایران در سال ۲۰۱۸ رتبه‌ی ۱۰۶ را در میان ۱۵۷ کشور بررسی شده، داشته است (عبدالملکی و عباسی نادرپور، ۱۳۹۷: ۱). در سال ۲۰۲۲ این رتبه همچنان تنزل پیدا کرده است به رتبه ۱۱۰ رسیده است (شادترین و غمگین‌ترین کشورهای جهان در سال ۲۰۲۰؛ وضعیت نامناسب ایرانی‌ها در شادی، ۱۳۹۹). براساس این آمارها، گویی شادی پدیده‌ای است که با گذر زمان در ایران کم‌رنگ تر می‌شود و این بیانگر نیازمند توجه به بحث نشاط و شادی اجتماعی است. به صورتی که ضعف سرزندگی و احساس شادی در مکان‌ها و فضاهای شهری به عنوان یکی از چالش‌های اساسی برنامه ریزان و طراحان شهری معاصر ایران تلقی می‌شود (اورکی و همکاران، ۱۳۹۸: ۲۱). در نتیجه بی‌توجهی به فقدان سرزندگی در شهر و فضاهای شهری موجب به وجود آمدن اختلالات متعددی بین شهروندان شده است، به گونه‌ای که فضاهای شهری به سمت خالی شدن جمعیت و در نهایت کاهش امنیت حرکت میکنند (موسی‌زاده و محمدی، ۱۳۹۷: ۱). از اینرو با توجه به موارد مطروحه، پژوهش حاضر نیز سعی بر آن دارد تا عوامل و مولفه‌های موثر در دستیابی به شهر شاد را مورد شناسایی قرار دهد و این مولفه‌ها را رتبه‌بندی نماید. از اینرو سوال اصلی مطرح می‌شود که عوامل و مولفه‌های موثر در دستیابی به شهر شاد کدامند؟

اهمیت و ضرورت پژوهش

هر پژوهش از دو بعد نظری و عملی قابل بررسی است از بعد نظری پژوهش نیز می‌توان گفت در دنیای امروز، میزان شادمانی مردم، یکی از معیارهای نشان دهنده سطح پیشرفت اجتماعی است. توسعه روزافزون شهرنشینی در دنیای معاصر به همراه گسترش شهرهای بزرگ ضرورت توجه به شاخص‌های شهر شاد را اجتناب ناپذیر می‌نماید. سرزندگی، امنیت، پیاده‌مداری و رضایت شهروندان عواملی هستند که می‌توانند در صورت تفکر و برنامه ریزی صحیح به ایجاد شهر شاد کمک کنند. این عوامل می‌توانند زندگی و پویایی به فضای شهری آورده و مردم را تشویق به حضور داوطلبانه در شهر کنند. توجه به قابلیت‌های فضاهای شهری در راستای دستیابی به شهر شاد از نکات قابل توجه در برنامه ریزی و طراحی

شهرها به عنوان مهم‌ترین مکان‌ها برای توسعه انسانی، خلاقیت و رشد و پیشرفت و در عین حال منبع بزرگترین چالش‌ها در همه جنبه‌های زندگی همچون حوزه‌های اجتماعی، زیست محیطی، اقتصادی تا حوزه سیاسی را شامل می‌شود (سماواتی و رنجبر، ۱۳۹۷: ۳). بنابراین کیفیت زندگی شهری به عنوان کلیدی‌ترین مفهوم مطرح است (لطفی و صابری، ۱۳۹۱: ۴۵). چراکه زیرا زندگی شهری به دلیل پیچیدگی تراکم، هزینه‌های سرسام آور، ماشین زدگی و تغییرات مداوم، دشواری‌های دسترسی و ارتباطات شهری و.. (همتی و همکاران، ۱۳۹۸: ۱). استعداد بسیاری برای پریشانی و افسردگی ساکنان خود دارد (سماواتی و رنجبر، ۱۳۹۷: ۳). بنابراین دست یابی به شادی و نشاط اجتماعی و حضور آن در یک جامعه از منظر علوم و افراد متخصص حوزه‌های مختلف از نشانه‌های یک جامعه سالم است (نیکنام و ساشورپور، ۱۳۹۴: ۱). از اینرو با توجه به موارد مطروحه پژوهش حاضر به بررسی سوالات ذیل پرداخته است.

- ۱) عوامل و مولفه‌های موثر در دستیابی به شهر شاد در سطح استان آذربایجان شرقی کدامند؟
- ۲) رتبه‌بندی عوامل و مولفه‌های موثر در دستیابی به شهر شاد در سطح استان آذربایجان شرقی چگونه است؟

بیان مسئله

شادی به عنوان یکی از معیارهای نشان دهنده سطح پیشرفت اجتماعی به شمار می‌رود (رضایی و ذوالغیاث، ۱۳۹۵: ۱). حال با توجه توسعه روزافزون شهرنشینی در دنیای معاصر به همراه گسترش شهرهای بزرگ ضرورت توجه به شاخص‌های شهر شاد را اجتناب ناپذیر می‌نماید (حکمت میرحسینی، ۱۳۹۸: ۱). به طوری که آن جیکوبز و داندل اپلیارد در سال (۱۹۸۷) با انتشار مقاله "به سوی یک بیانیه طراحی شهری" شادی را جزئی از مجموعه کیفیت‌های لازم فضای شهری فهرست نمودند. و از نظر "تیبالدز" نیز در یک طراحی شهری واجد کیفیت مطلوب لازم است که در ارتقاء پیچیدگی، شادی بخش بودن و ایجاد خوشایندی بصری محیط تلاش گردد (وزیری و همکاران، ۱۳۹۳: ۲۱). و از آنجکه بنالوسا، شهردار بوگوتا با ابداع مفهوم شادی شهری پتانسیل شادی و رفاه را در سیاست‌های دولتی، برنامه ریزی و تصمیم گیری آشکار نمود. سیاست‌های پنالوسا تصمیم گیران در زیرساخت‌های رفاه، نقش حیاتی برنامه ریزان و

شهری می‌باشد. این مقاله با مطالعه و بررسی فضاهای شهری و شادی و بررسی عوامل تاثیر گذار بر شادی در شهر، ضمن شناسایی شاخص‌های شهر شاد به معرفی آن می‌پردازد. از بعد عملی پژوهش نیز می‌توان گفت که طرح این مسئله بدین معنا نیست که در این زمینه مطالعه موثری صورت گرفته نشده است به عنوان مثال در مطالعه‌ای که توسط وزیری و همکاران (۱۳۹۳) صورت گرفته شده است به بررسی مولفه‌های تعیین کننده در دستیابی به مفهوم شادی در طراحی پاتوق شهری پرداخته شده است در این مطالعه، به صورت کمی و از دید ساکنین به بررسی مولفه‌ها پرداخته شده است. همچنین در مقاله‌ای که توسط اورکی و همکاران (۱۳۹۸) صورت گرفته شده است در این مقاله هم به صورت کمی مطالعه صورت گرفته شده است اما در پژوهش حاضر سعی بر آن بوده است تا عوامل موثر شناسایی و در نهایت رتبه‌بندی شود از اینرو پرداختن به چنین موضوعی دارای نوآوری علمی است.

ادبیات پژوهش

به اعتقاد وینهوون، شادکامی ارزیابی کلی و ذهنی فرد از زندگی خود است که نشان می‌دهد زندگی مطلوب را چه می‌بیند، این زندگی چگونه انتظاراتش را برطرف می‌کنند و غیره. زیمل از اولین جامعه‌شناسانی است که به مسئله شادی توجه داشته است. از نظر زیمل، شادی یک حالت کلی ذهن است که به توصیف شخصیت عاطفی انسان می‌پردازد. زیمل شادی را انعکاس حرکت مستمر زندگی توصیف می‌کند که در ورطه زندگی می‌افتد. وینهوون، شادمانی را حالتی پایدار که حاصل قضاوت فرد از درجه یامیزان مطلوبیت کیفیت کل زندگی‌اش می‌داند و معتقد است که موقعیت اجتماعی بر آن تأثیرگذار است (حاتمی، ۱۳۹۹: ۱۲۷). رادان^۱ (۲۰۱۴م) معتقد است که شادی احساسی است که زمانی که افراد متوجه می‌شوند همه چیز دقیقاً همان چیزی است که باید باشد، تجربه می‌کنند. شادی تحت تأثیر همه عوامل مؤثر بالقوه در حوزه رفاه شامل: ۱- در آمده ۲- ویژگی‌های شخص ۳- ویژگی‌های اجتماعی توسعه یافته، ۴- چگونگی گذراندن وقت، ۵- نگرش و اعتقاد به خود، دیگران و زندگی ۶- روابط ۷- محیط زیست گسترده تر اقتصادی، اجتماعی و سیاسی قرار دارد. شادی یک مفهوم جمعی است که همه عناصر سیستم‌های شهری را در بر می‌گیرد. مفهوم شادی ناخالص ملی یا GNH، بیانگر پیشرفت و توسعه است که

فراتر از رشد اقتصادی است و ابعاد اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، زیست محیطی و دولتی را در بر می‌گیرد. شادی شهری را می‌توان به عنوان مفهومی تعریف کرد که درک مثبت از یک مکان را برای افرادی که در آن زندگی می‌کنند، به وجود می‌آورد و آنها را تهییج می‌کند تا زمان طولانی تری در آنجا بمانند و یا دوباره آن مکان را با همان تجربه انتخاب کنند؛ در حالی تعریف یک مکان شاد سخت تر است. شهر شاد، شهری با کیفیت زندگی بالا است که نتیجه تأمین نیازهای انسان به بهترین شکل است شهرهایی که مکان‌های مناسبی برای زندگی بسیاری از مردم هستند، همه چیزهای مورد نیاز زندگی مردم را دارند؛ بنابراین می‌توانند بر شادی مردم تأثیرگذارند. شهری زنده و پویاست که روابط اجتماعی و سیاسی را تسهیل می‌نماید و مشارکت مردمی را رونق می‌بخشد. از طرفی موجب حفظ سلامتی می‌شود، طول عمر را افزایش می‌دهد و زمینه‌های خردورزی و اندیشه را به وجود می‌آورد شهر شاد به رشد مردم و افزایش کیفیت مکان‌ها کمک می‌کند (زنگی‌آبادی و میرزایی، ۱۳۹۹: ۶۸). بر اساس گزارش سیاست شادی جهانی در سال ۲۰۱۸، برنامه ریزی شهری یکی از عوامل اصلی و تعیین کننده شادی است یک شهر شاد، مبتنی بر پیوند عاطفی و شادی جمعی است (جمینی و همکاران، ۱۴۰۰: ۱۹).

مونتگومری^۲ به عنوان یکی از پیشگامان، طی انتشار کتاب شهر شاد، دگرگون کردن زندگی هایمان از طریق طراحی شهری در سال ۲۰۱۳ یک نسخه پایه برای شادی شهری پیشنهاد می‌دهد که از مطالعات فیلسوفان، روان شناسان، دانشمندان مغز و متخصصان اقتصاد شادی استخراج شده است. مطالعه مونتگومری از نخستین مطالعاتی است که با عنوان کامل شهر شاد منتشر شده است، براساس دیدگاه وی، یک شهر پس از تأمین نیازهای اولیه مانند غذا و مسکن بایستی به ما آزادی واقعی، حرکت و ساخت زندگی که آرزو داریم را ارائه دهد. همچنین به شیوه‌های عادلانه و فضا، خدمات و امکانات، لذت و تفریح، سختی و هزینه را به افراد مختلف اختصاص دهد. ریچارد مونتروما بیان می‌کند که یک شهر دقیقاً خلاصه آن چیزی است که مردم درباره آن می‌اندیشند (سمواتی و رنجبر، ۱۳۹۷: ۵). با توجه به توضیحات شادی از عوامل اصلی اثرگذار بر میزان رضایت افراد از زندگی است. جامعه سالم از افرادی تشکیل میشود که شاد هستند و به این دلیل از کارایی بالا و انگیزه قوی برای ساختن آینده و جامعه خود برخوردارند (فرزعلیان، ۱۳۹۵: ۱).

شهر به عنوان شهر شاد» باید معیارهای گوناگونی را در نظر گرفت (رضاعلی و همکاران، ۱۴۰۰: ۱۶۷).

بر اساس نظریات جغرافیدان، برنامه ریزان شهری، جامعه شناسان و اقتصاددانان عوامل مختلف اجتماعی (مانند سلامت، ارتباط اجتماعی، اعتماد به دیگران، عدالت اجتماعی، تعلق به مکان و...)، اقتصادی (مانند درآمد، شغل، مسکن و...) و فضایی - مکانی (مانند منظر و چشم انداز، حمل و نقل، دسترسی و طبیعی و کالبدی فضاهای سبز و باز، شرایط اقلیمی و در ایجاد حس شادی در فضاهای شهری موثر هستند. همچنین بررسی‌ها نشان می‌دهد فضاهای شهری در صورت

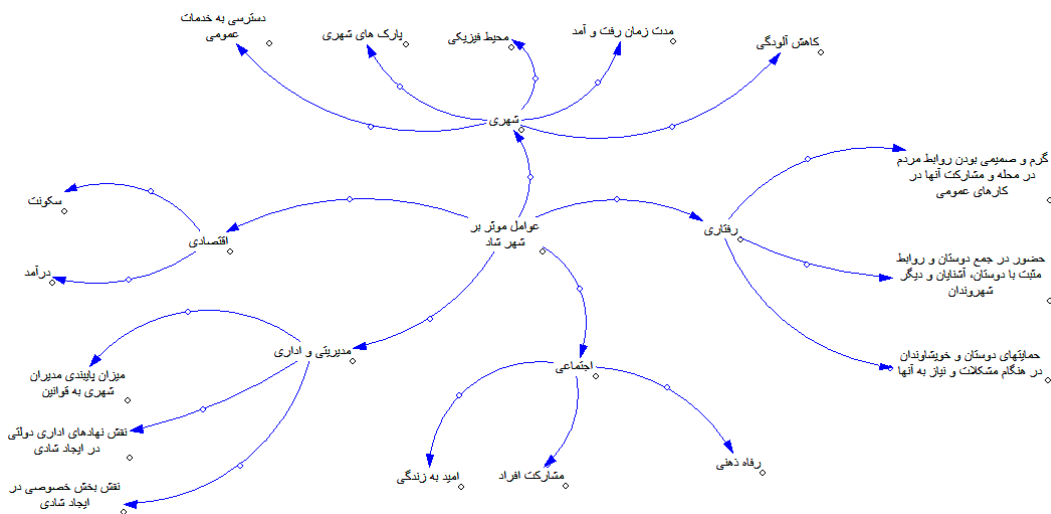
لیکن به بیانی ساده می‌توان شهر شاد را این گونه تعریف کرد: شهر شاد شهری زیست پذیر، کم کربن و سبز است که در راستای توسعه پایدار قدم برمی دارد، مکان مناسبی که ناامنی‌های اجتماعی و جرائم شهری را کاهش و سرزندگی و نشاط عمومی را افزایش می‌دهد؛ همچنین با توجه به وجود امکانات رفاهی و فراهم آوردن فرصت‌های شغلی میزان درآمد هر خانوار را افزایش می‌دهد. هدف این شهرها تنها ارتقاء کیفیت شرایط محیطی و بالا بردن سطح تجهیزات و خدمات نیست بلکه طراحی شهری و برنامه ریزی شهری برای آینده شهر هم راستا با مشارکت مردمی است و برای انتخاب یک

جدول ۱: شناسایی عوامل و مولفه‌ها براساس پیشینه پژوهش (نگارندگان)

محقق / محققان	سال	مقاله	عامل	مولفه
بین و شاو	۲۰۲۱	بازنگری رفت و آمد، محیط زیست و شادی ساخته شده: شواهد جدید در رابطه با یک رابطه غیر خطی		مدت زمان رفت و آمد
بین و همکاران ^۳	۲۰۱۹	خوشبختی در شهرنشینی چین: نقش محیط رفتاری و چند منظوره در سراسر مناطق شهری		وضعیت محیط زیست
کریو و ملینکوف ^۴	۲۰۱۸	همگرایی شادی در کشورهای انتقال		دسترسی به خدمات عمومی
وانگ و همکاران	۲۰۲۱	آیا افشای اطلاعات مربوط به کیفیت هوا، شادی را افزایش می‌دهد؟ شواهد از چین	کیفیت هوا	کاهش آلودگی
جین و همکاران	۲۰۲۰	تأثیرات پروژه‌های کاهش آلودگی بر شادی: یک مطالعه اکتشافی در چین		
سونگ و همکاران ^۵	۲۰۱۹	بررسی تأثیر کنترل آلودگی هوا بر شادی ساکنان شهری از دیدگاه میکروسکوپی		
دانگ و همکاران ^۶	۲۰۲۱	چگونه اندازه رشد شهر بر شادی ساکنان در چین شهری تأثیر می‌گذارد؟ مطالعه موردی منطقه RIM Bohai		رشد شهری
چنگ و همکاران ^۷	۲۰۲۱	اثرات پارک‌های شهری بر شادی بیان شده ساکنان قبل و در طول پاندمی Covid-19		پارک‌های شهری
امبرس و همکاران	۲۰۲۰	آیا باغبانی با شادی بیشتر ساکنان شهری مرتبط است؟ ارزیابی چندگانه، پویا در منطقه دوقلو، ایالات متحده آمریکا		
سورسن ^۸	۲۰۲۱	پارادوکس شادی روستایی در کشورهای توسعه یافته		رفاه ذهنی
ژنگ و همکاران ^۹	۲۰۲۰	آیا شادی در خانه اشغال شده مالک ساکن است؟ صاحب خانه و رفاه ذهنی در شهری چین		
روی ^{۱۰}	۲۰۲۰	شادی، رفاه و پایداری		
پاپاچریستو و همکاران ^{۱۱}	۲۰۱۸	شهرها و کیفیت زندگی. مدل سازی کمی از ظهور میدان شادی در مطالعات شهری	مشارکت اجتماعی	
موسا و همکاران	۲۰۱۷	افزایش رفاه ذهنی از طریق برنامه ریزی شهری استراتژیک: توسعه و کاربرد شاخص شادی جامعه		
وانگ و همکاران ^{۱۲}	۲۰۲۱	شادی ساکنان زندگی در توسعه گردشگری روستایی		مشارکت افراد
لوزانو و ارو ^{۱۳}	۲۰۲۱	خوشبختی و امید به زندگی با موقعیت اصلی شغلی در میان کارگران مسن تر: چه کسی طولانی تر و خوشحال خواهد شد؟		امید به زندگی
چنگ و همکاران	۲۰۲۱	ثروت مسکن و شادی در شهری چین	اقتصادی	سکونت
ژنگ و همکاران	۲۰۲۰	آیا شادی در خانه اشغال شده مالک ساکن است؟ صاحب خانه و رفاه ذهنی در شهری چین		
وانگ و همکاران	۲۰۲۱	اندازه گیری فقر رفاهی نسبی و تأثیر آن بر شادی در چین: شواهد از CGSS		
لو و همکاران ^{۱۴}	۲۰۲۱	سازگاری شادی با درآمد بالا: شواهد از داده‌های پانل آلمان		
نوبرگا و همکاران	۲۰۲۰	انجمن‌های بین رفتارهای درآمد و شادی: تجزیه و تحلیل عوامل موثر در میان افراد سالخورده و مسن تر از شش کشور کم و متوسط درآمد		
پاول و همکاران	۲۰۱۳	پارادوکس درآمد-شادی در استرالیا: تست نظریه‌های سازگاری و مقایسه اجتماعی		درآمد
سکلاوا و همکاران ^{۱۵}	۲۰۱۳	تغییرات اقلیمی، درآمد و شادی: یک مطالعه تجربی برای بارسلونا		

جدول ۲: جمع‌بندی مولفه‌های پژوهش (نگارندگان)

مولفه‌ها	منابع و مآخذ مولفه‌های مرتبط
شهری	بین و شاو (۲۰۲۱)، بین و همکاران ^{۱۶} (۲۰۱۹)، کریو و ملینکوف ^{۱۷} (۲۰۱۸) وانگ و همکاران (۲۰۲۱)، دانگ و همکاران ^{۱۸} (۲۰۲۱)، چین و همکاران (۲۰۲۰)، سونگ و همکاران ^{۱۹} (۲۰۱۹)، چنگ و همکاران (۲۰۲۱)، امبرس و همکاران (۲۰۲۱)
اجتماعی	سورسن (۲۰۲۱)، ژنگ و همکاران (۲۰۲۰)، روی (۲۰۲۰)، پایاچریستو و همکاران ^{۲۰} (۲۰۱۸)، موسا و همکاران (۲۰۱۷)، وانگ و همکاران (۲۰۲۱) لوزانو و ارو (۲۰۲۱)
اقتصادی	چنگ و همکاران (۲۰۲۱)، ژنگ و همکاران (۲۰۲۰) وانگ و همکاران (۲۰۲۱)، وانگ و همکاران (۲۰۲۱)، لو و همکاران (۲۰۲۱)، ژنگ و همکاران (۲۰۲۰)، نوبرگا و همکاران (۲۰۲۰)، پاول و همکاران (۲۰۱۳)، سکلوا و همکاران ^{۲۱} (۲۰۱۳)
رفتاری	رضاعلی و همکاران (۱۴۰۰)، سجادیان و همکاران (۱۳۹۹)، موراندیس و یاناکو ^{۲۲} (۲۰۲۱)، تان و گوان ^{۲۳} (۲۰۲۱)، گازتون و همکاران ^{۲۴} (۲۰۲۱)
مدیریتی - اداری	رضاعلی و همکاران (۱۴۰۰)، زنگی‌آبادی و میرزایی (۱۳۹۹)، بالز ^{۲۵} (۲۰۱۳)

مدل مفهومی پژوهش (نگارندگان)

ترکیبی از روش‌های توصیفی - تحلیلی و اکتشافی انجام گرفته است، بررسی و تحلیل وضعیت شهر شاد و شناسایی تعیین - کننده‌های آن در فضاهای کوچک شهری است که به صورت مطالعه موردی در شهر روانسر از توابع استان کرمانشاه انجام گرفته است. جامعه آماری پژوهش شامل ۷۱۲۲ نفر سرپرست خانوار است که با استفاده از روش‌های محاسبه حجم نمونه، ۳۶۴ نفر به عنوان نمونه آماری برآورد گردید و نمونه‌ها به روش کاملا تصادفی انتخاب شده اند. ابزار اصلی پژوهش برای جمع آوری داده‌های میدانی، پرسشنامه محقق ساخته است که روایی و پایایی آن به تأیید رسیده است. نتایج پژوهش نشان داد در میان شاخص‌های سه گانه شهر شاد (شاخص‌های اجتماعی، کالبدی و اقتصادی میانگین شاخص اجتماعی با مقدار ۳/۱۲۴ به صورت معناداری بیشتر از میانگین مبنا (عدد ۳) بوده است. رضاعلی و همکاران (۱۴۰۰) در مقاله‌ای با عنوان بررسی عوامل اثرگذار در ایجاد شهر شاد. نمونه موردی:

دسترسی به فضاهای طبیعی می‌توانند از طریق ارائه فرصت برای کنش و تعاملات اجتماعی و فراهم آوردن احساس ایمنی و امنیت، نتایج روانی مثبت را به همراه داشته باشند. بنابراین، فضاهای شهری می‌توانند در تقویت احساس تعلق خاطر و احساسات مثبت همراه با شادی، سطح شادی و نشاط شهروندان را ارتقا دهند (جمینی و همکاران، ۱۴۰۰: ۱۹). در ادامه در خصوص عوامل و مولفه‌های موثر در دستیابی به شهر شاد مورد بررسی قرار گرفته شده است

پیشینه پژوهش

جمینی و همکاران (۱۴۰۰) در مقاله‌ای تحت عنوان بررسی و تحلیل وضعیت شهر شاد و شناسایی تعیین کننده‌های آن در فضاهای کوچک شهری (مطالعه موردی: شهر روانسر) پرداخته‌اند در این مقاله ابراز می‌دارند که هدف مطالعه کمی و کاربردی حاضر که

همین اساس، در انتهای مقاله، راهکارهایی برای بسترسازی ارتقای شادی در فضاهای مورد مطالعه ارائه گردیده است.

زنگی آبادی و میرزایی (۱۳۹۹) در مقاله‌ای با عنوان تبیین عوامل مؤثر بر دستیابی به شهر شاد در کلانشهر شیراز پرداخته‌اند در این مقاله ابراز می‌دارند که این پژوهش از نظر ماهیت یک پژوهش کمی و از نظر هدف یک تحقیق کاربردی است. داده‌های آماری پژوهش با استفاده از ابزار پرسشنامه محقق ساخته جمع آوری شده است. جامعه آماری پژوهش، شهروندان بالای ۱۸ سال و متخصصین و کارشناسان شیرازی بود. حجم نمونه مورد مطالعه، ۲۲ نفر برای برنامه ریزی برنامه ریزی راهبردی و ۳۸۴ نفر برای پرسشنامه شهروندان بود. به منظور به منظور تحلیل داده‌ها از رویکرد مدل سازی محور سازی معادله معادله ساختاری کوواریانس محور کوواریانس محور و نرم افزارهای نرم افزارهای SPSS و Amos Graphic استفاده شد. در نهایت با استفاده از

روش به برنامه ریزی برنامه ریزی راهبردی و ارائه راهبردهای تحقق شهر شاد در شیراز پرداخته شد. یافته‌های پژوهش نشان داد، میانگین شادی در شهر شیراز کمی بالاتر از حد متوسط (۳/۱) است

لو^{۲۶} (۲۰۲۱) در مقاله‌ای با عنوان قدم زدن به سمت یک شهر شاد پرداخته است در این مقاله ابراز می‌دارد که این مقاله با در نظر گرفتن پیاده‌روی به عنوان یک تجربه، چارچوبی مردم‌مدار و مبتنی بر مکان برای اندازه‌گیری و ارتقای شهرهای قابل پیاده‌روی بر اساس بافت محلی هنگ کنگ است.

کاسارینو و همکاران^{۲۷} (۲۰۲۱) در مقاله‌ای با عنوان تأثیر تغییری ر و تحولات محیط شهری در تأمین فضایی شاد برای گروه‌های آسیب پذیر در کشورهای اروپایی پرداخته‌اند در این مقاله ابراز می‌دارند که ایجاد تغییرات در سطح فضاهای شهری اگر همراه با مشارکت مردمی باشد می‌تواند به نوبه‌ی خود منجر به ایجاد افزایش رضایت و ایمنی برای شهروندان به ویژه افراد ضعیف جامعه و بانوان شود.

مانار و همکاران^{۲۸} (۲۰۲۰) در مقاله‌ای با عنوان اثرات شادی بر موسسات آموزش عالی در کشورهای شیلی، کلمبیا و اسپانیا پرداخته‌اند در این مقاله ابراز می‌دارند که شادی به عنوان عنصری کلیدی با افزایش و ارتقای سطح عملکرد و بهره‌وری، در موفقیت موسسات آموزش عالی تأثیر بسزایی دارد.

شهر همدان پرداخته‌اند در این مقاله ابراز می‌دارند که این پژوهش، با هدف بررسی عوامل اثرگذار بر ایجاد شهرهای شاد در نمونه موردی شهر همدان صورت گرفته شده است. به همین منظور عوامل مختلف چهار گانه اثرگذار بر ایجاد شهر شاد شامل ابعاد مدیریتی، کالبدی، زیست محیطی و اجتماعی - اقتصادی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. این پژوهش از نوع توصیفی-تحلیلی و روش گردآوری داده‌ها بر مبنای پیمایشی بوده است. ابزار گردآوری داده‌ها در بخش پیمایشی مبتنی بر یک پرسشنامه محقق ساخته است. حجم نمونه بر مبنای تعداد جمعیت شهر همدان در آخرین سرشماری رسمی کشور و با استفاده از فرمول کوکران با ضریب خطای ۵ درصد برابر با ۳۸۴ نفر تعیین شده است، بر اساس نتایج حاصل شده از پرسشنامه‌های تکمیل شده در بین شهروندان شهر همدان، مشخص شد که مؤلفه‌های اجتماعی اقتصادی و زیست محیطی بیشترین تأثیر را بر میزان شادی ساکنان شهر همدان دارند

حیدرزاده و رفیعی (۱۴۰۰) در مقاله‌ای با عنوان سنجش اصول سازنده ی شهر شاد در فضاهای شهری و ارائه راهکارهای ارتقای آن (نمونه موردی: فضاهای شهری بوشهر) پرداخته‌اند در این مقاله ابراز می‌دارند که با هدف سنجش و تبیین عوامل مؤثر بر شادی و ارتقای آن در فضاهای شهری بوشهر انجام پذیرفته است. روش تحقیق توصیفی-تحلیلی و مبتنی بر مطالعات اسنادی و پیمایش میدانی است. جمع‌آوری داده‌ها از طریق پرسشنامه با حجم نمونه ۱۰۲ عدد و تحلیل داده‌ها با مدل تحلیل عاملی و رگرسیونی در محیط نرم افزار SPSS انجام گرفته است. یافته‌های تحلیل عاملی حاکی از آن است که هفت عامل تعاملات اجتماعی، فعالیت‌های فرهنگی- تفریحی، سرزندگی، شخصی سازی فضا و مشارکت، بهداشت و ایمنی، امنیت، تنوع و جذابیت در شکل‌گیری فضای شاد شهری مؤثرند. همچنین امتیاز مجموع شادی در این عوامل، در پارک ریشهر بیشترین و در پیاده‌راه ساحلی کم‌ترین می‌باشد. در ادامه با انجام تحلیل رگرسیونی، به رتبه‌بندی علی عوامل سازنده ی شادی فضا پرداخته شد که مطابق با محاسبات، عامل سرزندگی با دارا بودن ضریب بتای ۰/۵۲۵ بیشترین تأثیر را در امتیاز مجموع شادی فضاهای شهری ایفا می‌کند. اولویت‌های مداخله در پیاده راه لیان غربی شامل ارتقای میزان احساس تعلق خاطر و حس مکان است و در پیاده راه ساحلی و پارک ریشهر ارتقای میزان استفاده از عناصر طبیعی (آب، نور، گیاه و...) در اولویت قرار دارد. بر

جین^{۲۹} (۲۰۱۹) در مقاله‌ای با عنوان مفهوم شهر شاد: شهرهای هوشمند برای آینده پرداخته است در این مقاله ابراز می‌دارد شهر شاد، به عنوان بهترین شهر برای فردا یاد میکند و مشخصه‌های بدون کربن، ایمن برای زنان و کودکان است. موجب پیوند عاطف شهروندان می‌شود.

بالس (۲۰۱۳) در مقاله‌ای با عنوان چه چیزی یک "شهر شاد" را می‌سازد؟ پرداخته است در این مقاله ابراز می‌دارد که اندازه‌گیری و تجزیه و تحلیل عوامل موثر بر کیفیت زندگی QoL در شهرها و مناطق از دیرباز موضوع کار نظری و تجربی در طیف گسترده‌ای از زمینه‌ها بوده است. اخیراً تعداد فزاینده‌ای از مطالعات شامل شاخص‌های به اصطلاح عینی سنتی کیفیت زندگی و همچنین معیارهای ذهنی‌تر رفاه، با تکیه بر علم جدید در حال ظهور شادی، صورت گرفته است. این مقاله مروری بر مطالعات در این زمینه ارائه می‌کند و موضوعات و بحث‌های کلیدی مربوط به اندازه‌گیری، تحلیل و نظریه‌پردازی کیفیت زندگی و شادی در شهرها و مناطق را برجسته می‌کند.

پرسشنامه به لحاظ محتوا از روایی قابل قبولی برخوردار است، همان طور که قبلاً ذکر شده به منظور اولویت بندی گزینه‌های یک مسئله، روش AHP معتبرترین روش از میان روش‌های موجود MCDM است. همچنین استفاده از پرسشنامه طراحی شده براساس مقایسات زوجی، از مؤثرترین و معتبرترین روش‌های جمع آوری داده‌ها در این روش است. جامعه آماری پژوهش، شامل ۲۰ تن از شهرداران در استان آذربایجان شرقی است. به صورت نمونه‌گیری غیر احتمالی و به روش هدفدار یا قضاوتی انتخاب گردیدند. در این مرحله خبرگان انتخاب شده‌اند. و همه از خبرگان شهرداری‌های استان آذربایجان شرقی بوده اند، که این افراد دارای سابقه خدمت بیش از ۱۰ سال در شهرداری‌های استان آذربایجان شرقی بوده و مدرک تحصیلی‌شان حداقل کارشناسی ارشد باشند و اینکه همه افراد از مدیران عالی شهرداری است و که با توجه به این شرایط، افراد واجد شرایط شناسایی گردیدند و در مراحل مختلف مشارکت کامل داشتند.

یافته‌های پژوهش

زمانی که پرسشنامه براساس طیف لیکرت طراحی میشود و گزینه‌ها از خیلی زیاد تا خیلی کم کنارهم چیده می‌شوند. در این روش در طی انجام هرمرحله دلفی در پایان گردآوری پرسشنامه ضریب کندال محاسبه می‌شود. اجماع مناسب در صورتی حاصل می‌گردد که یا ضریب کندال بالای ۰/۷ به دست آید و یا در طی دو دور دلفی ضریب کندال تغییری نکند. (سلیمانی راد، ۱۳۹۵: ۵۸). پژوهش حاضر برای تعیین میزان اتفاق نظر میان اعضای گروه، از ضریب هماهنگی کندال که نماد آن W می‌باشد، استفاده خواهد شد. از این ضریب برای سنجش اتفاق نظر افراد میان چندین دسته رتبه مربوط به N شی یا فرد، مورد استفاده قرار می‌گیرد. در حقیقت با کاربرد این مقیاس می‌توان همبستگی رتبه ای میان K مجموعه رتبه را یافت. چنین مقیاسی به ویژه در مطالعات مربوط به روایی میان داوران و یا رسیدن به اتفاق نظر مطلوب جهت اتمام دوره‌های دلفی مفید است. ضریب هماهنگی کندال نشان می‌دهد افرادی که چند مقوله را بر اساس اهمیت آنها مرتب کرده اند، به طور اساسی معیارهای مشابهی را برای قضاوت درباره اهمیت هر یک از مقوله‌ها بکار برده اند و از این لحاظ با یکدیگر اتفاق نظر دارند.

روش پژوهش

پژوهش حاضر به لحاظ هدف، کاربردی و به لحاظ روش، توصیفی-تحلیلی است. روش انجام پژوهش را می‌توان در سه بخش کلی خلاصه کرد. در بخش اول با استفاده از مبانی نظری به شناسایی موارد پرداخته شده است در مرحله بعد به شناسایی عوامل موثر برای دستیابی به شهر شاد پرداخته می‌شود. در این بخش از پژوهش با استفاده تکنیک دلفی به شناسایی عوامل موثر پرداخته شده است. در مرحله دوم، وزن نسبی هریک از عوامل (معیارها و شاخص‌های درخت تحلیل سلسله مراتبی) با استفاده از روش AHP تعیین و در مرحله نهایی نیز در شاخه خود و همچنین به صورت کلی اولویت بندی می‌شوند. با جست و جو در مقالات و کتاب‌های معتبر علمی و مصاحبه با صاحب نظران، مدیر شهری استان آ.ش، به جمع آوری اطلاعات و تشکیل ساختار مناسب از شناسایی عوامل موثر برای دستیابی به شهر شاد پرداخته شد که براساس آنها درخت سلسله مراتبی ترسیم شد. سپس باتوجه به درخت ترسیم شده و به صورت مقایسه زوجی عوامل (معیارها)، پرسشنامه ای طراحی شد که شامل ۱۶ مقایسه (به منظور مقایسه معیارها و زیرمعیارها) بود. باتوجه به اینکه موانع پرسشنامه توسط کارشناسان آگاه تعیین و تأیید شدند،

جدول ۳: تفسیر مقادیر گوناگون هماهنگی ضریب کندال

مقدار W	تفسیر	اطمینان نسبت به عوامل
۰/۱	اتفاق نظر بسیار ضعیف	وجود ندارد
۰/۳	اتفاق نظر ضعیف	کم
۰/۵	اتفاق نظر متوسط	متوسط
۰/۷	اتفاق نظر قوی	زیاد
۰/۹	اتفاق نظر بسیار قوی	بسیار زیاد

قابل ذکر است که معناداری مقدار W برای متوقف کردن فرایند دلفی کفایت نمی‌کند. برای پتل‌های با تعداد بیشتر از ۱۰ عضو، حتی مقادیر بسیار کوچک نیز معنادار به حساب می‌آید (افضلی بروجنی، ۱۳۹۶: ۶۲)

جدول ۴: روایی پرسشنامه نهایی بر اساس آزمون کرویت بارتلت و آزمون کیزر - مایر - الکین

آزمون کفایت نمونه	آزمون کرویت بارتلت
برداری کیزر- مایر- الکین	سطح معناداری
۰/۰۷۰۸	۰/۰۰۰

پرسشنامه براساس آزمون کرویت بارتلت و آزمون کیزر- مایر - مایر الکین از روایی مناسبی برخوردار است. پس از گردآوری داده‌ها و شناسایی عوامل موثر، درخت سلسله مراتبی زیر به صورت شکل زیر ترسیم شده است.

پس از ترسیم درخت تحلیل سلسله مراتبی و براساس آن، ماتریسهای مقایسه زوجی به ترتیب تشکیل میشوند که ارزشهای آنها نسبت به اهمیت عوامل از

شماره ۱ تا ۹ است. از اینرو در اولین گام، ماتریس معیارهای اصلی را در سطح دوم درخت تشکیل می‌دهد. در حالت کلی می‌توان گفت که میزان قابل قبولی ناسازگاری یک ماتریس به تصمیم گیرنده بستگی دارد، اما ساعتی عدد ۰/۱۰ را به عنوان حد قابل قبول ارائه می‌دهد و معتقد است چنانچه میزان ناسازگاری سیستم بیشتر از ۰/۱۰ باشد. بهتر است در قضاوتها تجدید نظر کنیم. براساس الگوریتم محاسبه نرخ ناسازگاری ناسازگاری ماتریس معیارهای اصلی برابر ۰/۰۷ به دست آمده است. که بسیار کمتر از ۰/۱۰ است از اینرو تمامی عناصر وزن مناسب و قابل قبولی دارند. نتیجه اینکه براساس محاسبات انجام پذیرفته و اطمینان از صحت آنها، تعیین شد.

با توجه به موارد بالا می‌توان گفت در مؤلفه اقتصادی، از میان شاخص‌های پیشنهادی و شناسایی شده از مبانی نظری از ۳ شاخص پیشنهادی، ۲ شاخص مورد توافق خبرگان قرار گرفته شده است که در جدول مرتبط نشان داده شده است. نتایج این جداول نشان می‌دهد که اجماع نظرات خبرگان شاخص درآمد و سکونت خیلی زیاد می‌تواند در شاد بودن تاثیر گذار باشد با توجه به اینکه در پرسشنامه محقق ساخته، گزینه ای درج شده بود و از خبرگان خواسته شده بود تا در صورت لازم نظر خود را بیان کنند. بنابراین با توجه به این مورد، مؤلفه سوم یعنی شغل، با توجه به نظرات خبرگان حذف گردید چراکه برخی از خبرگان معتقد بودند که شغل و در آمد نیز می‌توانند با یکدیگر همپوشانی داشته باشند از اینرو معتقد بودند بهتر است فقط مورد درآمد در پرسشنامه باقی بماند. بنابراین مؤلفه شغل فقط در دور اول پرسشنامه باقی مانده است

جدول ۵: شناسایی شاخص‌های مؤلفه اقتصادی در دستیابی به شهرشاد (نگارندگان)

مؤلفه	شاخص	نتایج	فراوانی پاسخ خبرگان				ضریب وزنی
			خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	
درآمد	دور اول	-	-	۱	۶	۱۳	۴/۶۰۰
	دور دوم	-	-	۱	۵	۱۴	۴/۷۰۰
	دور سوم	-	-	۱	۵	۱۴	۴/۷۰۰
اقتصادی	دور اول	۱	۱	۵	۶	۶	۳/۸۰۰
	دور دوم	۱	۱	۳	۷	۸	۴/۰۰۰
	دور سوم	۱	۱	۳	۷	۸	۴/۰۰۰
شغل	دور اول	-	۲	۴	۷	۷	۳/۹۵۰

جدول ۶: رتبه‌بندی شاخص‌های مولفه اقتصادی در دستیابی به شهر شاد (نگارندگان)

رتبه‌بندی شاخص‌ها		سکونت	درآمد
۰/۷۸۳	درآمد	۳/۶۱۸۶۴	درآمد
۰/۲۱۷	سکونت		۰/۰۰۰

همان طور که از ماتریس می‌توان گفت درآمد با امتیاز ۰/۷۸۳ در رتبه اول، سکونت با امتیاز ۰/۲۱۷ در درجه دوم اهمیتی قرار دارد.

با توجه به موارد جدول شماره ۷ می‌توان گفت در مؤلفه اقتصادی، از میان شاخص‌های پیشنهادی و شناسایی شده از مبانی نظری از ۳ شاخص پیشنهادی، ۳ شاخص مورد توافق خبرگان قرار گرفته شده است که در جدول مرتبط نشان داده شده است. نتایج این جداول نشان می‌دهد که اجماع نظرات خبرگان شاخص میزان پایبندی مدیران شهری به قوانین، نقش نهادهای اداری دولتی در ایجاد شادی خیلی زیاد می‌تواند در شاد بودن تاثیر گذار باشد.

جدول ۷: شناسایی شاخص‌های مولفه مدیریتی و اداری در دستیابی به شهر شاد (نگارندگان)

مؤلفه	شاخص	نتایج	فراوانی پاسخ خبرگان				بیشترین اجماع ضریب وزنی
			خیلی کم	کم	متوسط	خیلی زیاد	
میزان پایبندی مدیران شهری به قوانین	دور اول	-	۱	۴	۷	۸	۴/۱۰۰
	دور دوم	-	-	۵	۶	۹	۴/۲۰۰
	دور سوم	-	-	۵	۶	۹	۴/۲۰۰
مدیریتی و اداری	دور اول	-	۱	۴	۸	۷	۴/۰۵۰
	دور دوم	-	-	۴	۹	۷	۴/۱۵۰
	دور سوم	-	-	۴	۹	۷	۴/۱۵۰
نقش بخش خصوصی در ایجاد شادی	دور اول	۱	۳	۳	۷	۶	۳/۷۰۰
	دور دوم	۱	۳	۳	۶	۷	۳/۷۵۰
	دور سوم	۱	۳	۳	۶	۷	۳/۷۵۰

همانطور که از نمودار و جدول شماره ۸ می‌توان گفت میزان پایبندی مدیران شهری به قوانین با امتیاز ۰/۵۶۰ در درجه اول، نقش نهادهای اداری دولتی در ایجاد شادی با امتیاز ۰/۳۲۰ در اولویت دوم، در نهایت خصوصی ۰/۱۲۰ با امتیاز ۰/۱۲۰ در درجه سوم اهمیت قرار دارد.

با توجه به موارد جدول شماره ۹ می‌توان گفت در مؤلفه اقتصادی، از میان شاخص‌های پیشنهادی و شناسایی شده از مبانی نظری از ۵ شاخص پیشنهادی، ۵ شاخص مورد توافق خبرگان قرار گرفته شده است که در جدول مرتبط نشان داده شده است. نتایج این جداول نشان می‌دهد که اجماع نظرات خبرگان شاخص محیط، کاهش آلودگی، خدمات، امنیت در ایجاد شادی خیلی زیاد می‌تواند در شاد بودن تاثیر گذار باشد همچنین شاخص پارک می‌تواند زیاد در شهر شاد تاثیر گذار باشد.

جدول ۸: رتبه‌بندی شاخص‌های مولفه مدیریتی و اداری در دستیابی به شهر شاد (نگارندگان)

رتبه‌بندی شاخص‌ها	نقش بخش خصوصی			نقش نهادهای اداری		میزان پایبندی مدیران شهری به قوانین	
	در ایجاد شادی	دولتی در ایجاد شادی	شهری به قوانین	دولتی در ایجاد شادی	شهری به قوانین	میزان پایبندی مدیران شهری به قوانین	شهری به قوانین
۰/۵۶۰	۳/۳۸۹۵۹	۲/۴۱۶۶۱				میزان پایبندی مدیران شهری به قوانین	شهری به قوانین
۰/۳۲۰	۳/۶۸۲۸۸					نقش نهادهای اداری دولتی در ایجاد شادی	نقش نهادهای اداری دولتی در ایجاد شادی
۰/۱۲۰					۰/۱۰	نقش بخش خصوصی در ایجاد شادی	نقش بخش خصوصی در ایجاد شادی

جدول ۹: شناسایی شاخص‌های مولفه شهری در دستیابی به شهرشاد (نگارندگان)

مؤلفه	شاخص	نتایج	فراوانی پاسخ خبرگان				بیشترین اجماع ضریب وزنی
			خیلی کم	کم	متوسط	خیلی زیاد	
محیط	دور اول	۱	۱	۸	۱۰	۰	خیلی زیاد
	دور دوم	۷	۰	۰	۵	۸	زیاد
	دور سوم	۰	۰	۰	۷	۱۳	خیلی زیاد
کاهش آلودگی	دور اول	۰	۰	۰	۸	۱۲	خیلی زیاد
	دور دوم	۰	۰	۰	۹	۱۱	خیلی زیاد
	دور سوم	۰	۰	۰	۸	۱۲	خیلی زیاد
عوامل شهری	دور اول	۰	۰	۱	۵	۱۴	خیلی زیاد
	دور دوم	۰	۰	۰	۸	۱۲	خیلی زیاد
	دور سوم	۰	۰	۰	۷	۱۳	خیلی زیاد
امنیت	دور اول	۱	۰	۱	۹	۹	خیلی زیاد
	دور دوم	۲	۰	۰	۷	۱۱	خیلی زیاد
	دور سوم	۱	۱	۰	۸	۱۰	خیلی زیاد
پارک	دور اول	۴	۰	۷	۳	۶	زیاد
	دور دوم	۳	۱	۷	۸	۱	زیاد
	دور سوم	۳	۱	۷	۸	۱	زیاد

جدول ۱۰: رتبه‌بندی شاخص‌های مولفه شهری در دستیابی به شهرشاد (نگارندگان)

رتبه‌بندی شاخص‌ها	پارک	امنیت	خدمات	کاهش آلودگی	محیط
۰/۳۵۳	۳/۳۹۷۷۱	۱/۹۳۹۹۱	۲/۱۴۴۵۲	۲/۹۰۷۲۴	محیط
۰/۲۵۳	۳/۲۸۵۰۳	۱/۸۴۹۹۱	۲/۶۵۰۵۹	کاهش آلودگی	
۰/۱۵۸	۳/۰۲۰۹۲	۲/۲۹۹۱۹	خدمات		
۰/۱۱۶	۱/۸۵۲۳۱	امنیت			
۰/۰۲۹	پارک				۰/۱۰

با توجه به جدول بالا می‌توان گفت که محیط ۰/۳۵۳ در درجه اول اهمیت، کاهش آلودگی با امتیاز ۰/۲۵۳ در رتبه دوم، خدمات با امتیاز ۰/۱۵۸ در رتبه سوم، امنیت با رتبه چهارم با امتیاز ۰/۱۱۶ در نهایت ۰/۰۲۹ در رتبه پنجم قرار گرفته شده است.

با توجه به موارد جدول ۱۱ می‌توان گفت در مؤلفه اقتصادی، از میان شاخص‌های پیشنهادی و شناسایی شده از مبانی نظری از ۳ شاخص پیشنهادی، ۳ شاخص مورد توافق خبرگان قرار گرفته شده است که در جدول مرتبط نشان داده شده است. نتایج این جداول نشان می‌دهد که اجماع نظرات خبرگان شاخص امید و مشارکت در ایجاد شادی زیاد می‌تواند در شاد بودن تاثیر گذار باشد همچنین شاخص رفاه می‌تواند خیلی زیاد در شهر شاد تاثیرگذار باشد.

جدول ۱۱: شناسایی شاخص‌های مولفه اجتماعی در دستیابی به شهرشاد (نگارندگان)

مؤلفه	شاخص	نتایج	فراوانی پاسخ خبرگان				بیشترین اجماع ضریب وزنی
			خیلی کم	کم	متوسط	خیلی زیاد	
امید	دور اول	۴	۰	۷	۳	۶	زیاد
	دور دوم	۳	۱	۷	۸	۱	زیاد
	دور سوم	۳	۱	۷	۸	۱	زیاد
اجتماعی	دور اول	۵	۰	۳	۱۱	۱	زیاد
	دور دوم	۰	۵	۳	۱۰	۲	زیاد
	دور سوم	۰	۵	۳	۱۰	۲	زیاد
رفاه	دور اول	۰	۱	۰	۸	۱۱	خیلی زیاد
	دور دوم	۰	۰	۰	۸	۱۲	خیلی زیاد
	دور سوم	۵	۰	۱۰	۲	۰	خیلی زیاد

جدول ۱۲: رتبه‌بندی شاخص‌های مولفه اجتماعی در دستیابی به شهرشاد (نگارندگان)

رتبه‌بندی شاخص‌ها	امید	مشارکت	رفاه
۰/۵۵۰	۲/۴۳۳۶۴	۲/۶۵۰۵۹	رفاه
۰/۲۸۴	۲/۳۵۲۱۶		مشارکت
۰/۱۶۵		۰/۰۹	امید

همانطور که از جدول و نمودار بالا مشخص است می‌توان گفت رفاه با امتیاز ۰/۵۵۰ در رتبه اول اهمیت، کاهش الودگی با ۰/۲۸۴ در درجه دوم اهمیت در نهایت امید به زندگی با امتیاز ۰/۱۶۵ در رتبه سوم قرار گرفته شده است.

جدول ۱۳: شناسایی شاخص‌های مولفه رفتاری در دستیابی به شهرشاد (نگارندگان)

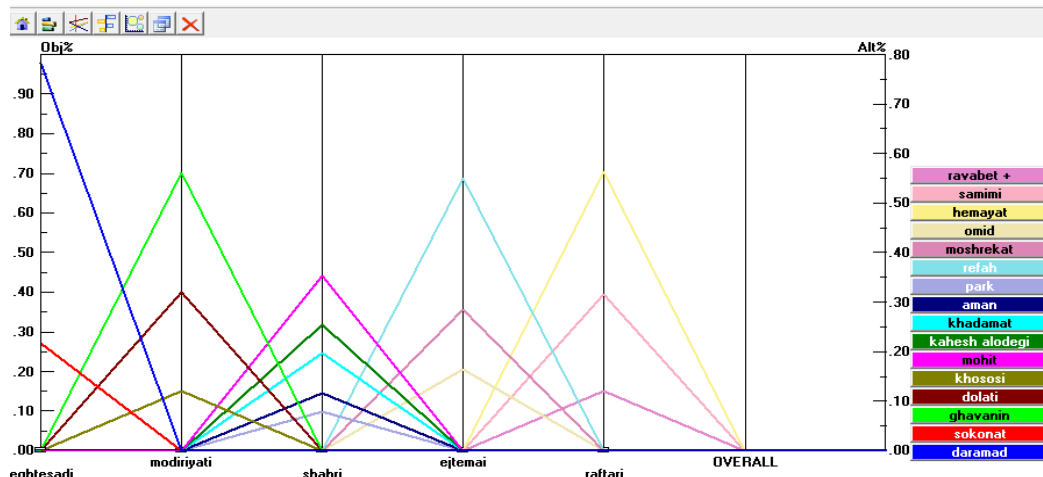
مؤلفه	شاخص	نتایج	فراوانی پاسخ خبرگان				بیشترین اجماع ضریب وزنی
			خیلی کم	کم	متوسط	خیلی زیاد	
حمایت	دور اول	۰	۰	۳	۱۱	۶	خیلی زیاد
	دور دوم	۰	۰	۲	۱۲	۶	خیلی زیاد
	دور سوم	۰	۰	۳	۱۰	۷	خیلی زیاد
حضور در جمع دوستان	دور اول	۱	۳	۲	۷	۷	زیاد
	دور دوم	۱	۲	۳	۷	۷	زیاد
	دور سوم	۲	۲	۲	۷	۷	زیاد
گرم و صمیمی بودن روابط	دور اول	۰	۱	۳	۸	۸	خیلی زیاد
	دور دوم	۰	۱	۳	۷	۹	خیلی زیاد
	دور سوم	۰	۱	۳	۸	۸	خیلی زیاد

جدول ۱۴: رتبه‌بندی شاخص‌های مولفه رفتاری در دستیابی به شهرشاد (نگارندگان)

رتبه‌بندی شاخص‌ها	گرم و صمیمی بودن روابط	حضور در جمع دوستان	حمایت
۰/۵۶۳	۳/۸۴۶۵۸	۲/۱۵۹۶۳	حمایت
۰/۳۱۵	۳/۱۵۰۲۱		حضور در جمع دوستان
۰/۱۲۱		۰/۰۳	گرم و صمیمی بودن روابط

همانطور که در جدول و نمودار بالا قابل مشاهده است حمایت با رتبه ۰/۵۶۳ در درجه اول اهمیت، صمیمی با رتبه ۰/۳۱۵ در رتبه دوم قرار گرفته شده است همچنین روابط با امتیاز ۰/۱۲۱ در رتبه سوم قرار گرفته شده است. با توجه به نمودار زیر تحلیل حساسیت می‌توان از بین شاخص‌های مورد مطالعه، شاخص درآمد بالاترین و مهم‌ترین شاخص است در درجه دوم قوانین است اهمیت دارد. همچنین خدمات در درجه سوم است.

نمودار ۱: تحلیل حساسیت (نگارندگان)

نتیجه گیری و ارائه پیشنهادات

امروزه داشتن شهر شاد به عنوان یکی از دلایل اصلی سیستم‌های مدیریت شهری به ویژه در کشورهای توسعه یافته تبدیل شده است، از این رو برنامه ریزان شهری برای داشتن شهری سرزنده و شاد تلاش می‌کنند تا تأثیر فضاهای شهری بر ساکنان را بررسی کنند. شهرها باید به چیزی فراتر از طراحی ساختمان و شبکه رفت و آمد بیندیشند؛ لازم است فضاهایی خلق شود که با نیازهای امروزی و همان افزایش شادی مطابقت داشته باشد که در این فضاها روحیه و احساس شهروندان جست و جو می‌شود که در ارتباط با مکان‌ها و فضاهای شهری تأثیر زیادی می‌پذیرد. نخستین نتیجه‌تأثیر گذار این پژوهش، تبیین مدل مفهومی پژوهش بر مبنای ۵ عامل اقتصادی، اجتماعی، شهری، رفتاری و مدیریتی است. شاخصه‌های است که سبب میشود وضعیت شادی در یک فضای شهری را فراتر از وضعیت فیزیکی فضا بررسی کرد. به نوعی تأثیر ابعاد مختلف به صورت جامع و یکپارچه به وسیله این مدل می‌توان بررسی کرد. این مدل مفهومی با تعاریف شادی ذهنی و عینی مطابقت دارد. در واقع بر مبنای این مدل می‌توان چنین نتیجه گرفت که درک جامعه از وضعیت شادی در فضای شهری در بررسی همزمان این ۵ متغیر مؤلفه امکانپذیر خواهد بود. نکته مهم شناخت نحوه اثرگذاری این شاخص‌ها در شکل-گیری فضای شهری شاد است که تکنیک دلفی و روش AHP ابزار مناسبی برای رسیدن به سازوکار اثرگذاری شاخصه‌های مختلف بر شادی در فضای شهری است و همانطور که یافته‌های پژوهش حاکی بر این امر مهم است در شهر شاد، یکی از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار، عامل اقتصادی، شاخص درآمد است چراکه درآمد با امتیاز ۰/۷۸۳ در رتبه اول، سکونت با امتیاز ۰/۲۱۷ در رتبه دوم اهمیتی قرار دارد.

البته چگونگی ارتباط بین درآمد (به عنوان یکی از متغیرهای مهم اقتصادی) و شادی یکی از متغیرهای ذهنی، سؤال مهمی است که نظر اقتصاددانان را به خود جلب کرده و در مطالعات تجربی گوناگونی مورد توجه قرار گرفته است. امروزه اجماع نظر بر این است که درآمد تأثیر مثبت بر روی رفاه فردی و شادی بر جای می‌گذارد و این ارتباط از نظر آماری معنادار و از نظر مقداری و کمی نسبتاً کوچک است. گواه و شاهی که برای این یافته‌ها وجود دارد، می‌توان در مطالعات افرادی مانند فری و استاتزر^{۳۰} (۲۰۰۰) و ساکس و همکاران^{۳۱} (۲۰۱۲) مشاهده کرد. زیرا در آمد به علت ایجاد فرصت به دست

آوردن کالاهای مورد خواست بشر و نیز به علت کسب شأن و جایگاه اجتماعی بالاتر، می‌تواند موجب افزایش رفاه و شادی شود. با این که نتایج مطالعه تابه و راتزل (۲۰۱۰) نشان می‌دهد که اثر درآمد بر روی سطح شادی به شکل نا معکوس است. به این صورت که با افزایش درآمد تا یک حد مشخص، شادی افزایش می‌یابد؛ اما بعد از گذشتن از این حد، چون تقاضا برای درآمدهای بالاتر نیازمند کار و تلاش بیشتری است و کار بیش تر عاملی برای کاهش مطلوبیت و شادی است، سطح شادی کاهش می‌یابد. بنابراین پیشنهاد می‌گردد زیرساخت‌ها و پتانسیل‌های مرتبط با عوامل اقتصادی ایجاد گردد تا بدین وسیله موجب افزایش استطاعات مالی خانوارها در جهت پاسخگویی به نیازهای اساسی شود. همچنین کاهش بیکاری و با ایجاد اشتغال و همچنین با ایجاد کارگاه‌های تولیدی و صادرات محصولات بومی می‌توان در این زمینه گام موثری برداشت.

میزان پایبندی مدیران شهری به قوانین با امتیاز ۰/۵۶۰ در درجه اول، نقش نهادهای اداری دولتی در ایجاد شادی با امتیاز ۰/۳۲۰ در اولویت دوم، در نهایت خصوصی ۰/۱۲۰ با امتیاز ۰/۱۲۰ در درجه سوم اهمیت قرار دارد. نتیجه این مطالعه با مطالعه‌ای که توسط رضاعلی و همکاران (۱۴۰۰)، زنگی‌آبادی و میرزایی (۱۳۹۹)، بالز (۲۰۱۳) صورت گرفته شده است همخوانی دارد. با توجه به اینکه قانون مایه قوام و ثبات یک جامعه است و بدون رعایت آن، نظم و امنیت حاصل نخواهد شد. از اینرو با شفاف سازی قوانین و کاهش قوانین دست و پا گیر می‌توان در این زمینه، گام موثری برداشت.

محیط ۰/۳۵۳ در درجه اول اهمیت، کاهش آلودگی با امتیاز ۰/۲۵۳ در رتبه دوم، خدمات با امتیاز ۰/۱۵۸ در رتبه سوم، امنیت با رتبه چهارم با امتیاز ۰/۱۱۶ در نهایت ۰/۰۲۹ در رتبه پنجم قرار گرفته شده است. ین و شاو (۲۰۲۱)، ین و همکاران (۲۰۱۹)، کریو و ملینکوف (۲۰۱۸)، وانگ و همکاران (۲۰۲۱)، دانگ و همکاران (۲۰۲۱)، جین و همکاران (۲۰۲۰)، سونگ و همکاران (۲۰۱۹)، چنگ و همکاران (۲۰۲۱)، امبرس و همکاران (۲۰۲۱) نیز همسو است. در این زمینه می‌توان گفت که محیط نیز یکی دیگر از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار در ایجاد شادی و شهر شاد می‌باشد. به نظر می‌رسد علاوه بر اینکه عوامل اقتصادی اجتماعی در پایین بودن نشاط و شادی‌های شهروندان تأثیرگذار است، یکی از عواملی که نسبت به چند دهه گذشته بیشترین تأثیر در نشاط و شادی شهرها و شهروندان را داشته، عوامل کالبدی یا

گرفته شده است. نتیجه این پژوهش با مطالعاتی که توسط رضاعلی و همکاران (۱۴۰۰)، سجادیان و همکاران (۱۳۹۹)، موراتدیس و یاناکو (۲۰۲۱)، تان و گوان (۲۰۲۱)، گارتون و همکاران (۲۰۲۱) صورت گرفته شده است همخوانی دارد. در این زمینه می‌توان گفت که مهم‌ترین عاملی که باعث حس شادی در افراد می‌شود، احساس داشتن ارتباط با اطرافیان و همچنین حس حمایت از سوی دیگران است؛ عاملی که مانع از هم‌گسختگی اجتماعی به عنوان بزرگ‌ترین خطر زندگی شهری می‌شود. این زمانی می‌تواند مسیر شود که مدیران شهری به شناخت نیازهای انسانی و روانشناختی شهروندان بپردازند، سعی کنند تا شهری پویا و خلاق داشته باشند از اینرو پیشنهاد می‌گردد با توانمند کردن شهروندان، این امر مسیر شود؛ پرورش شهروندانی که شیوه زندگی کردن بهتر، قوی‌تر، آزادتر، و شادتر را بیاموزند. با توجه به توضیحات ارائه شده، به صورت کلی در خصوص شهر شاد پیشنهاد می‌گردد که:

- شفاف سازی عملکرد صورت گیرد چرا در این صورت با برقراری تعامل و ارتباط دوسویه میان شهروندان و مدیران شهری، می‌تواند در ارتقای سطح شاخصهای شهر شاد در محدوده مورد مطالعه مؤثر واقع شود.

- تاسیس شهربازی‌های مجهز با هزینه کم
- احداث کتابخانه‌های عمومی روباز برای جذب شهروندان

- برگزاری جشن‌های فرهنگی و جنگ‌های شادی
- تقویت پتانسیل‌های تاریخی و تفریحی برای جذب گردشگر

- استفاده از مصالح بومی و سازگار برای نماهای ساختمانی

در نهایت به پژوهشگران آتی پیشنهاد می‌گردد تا از طریق مصاحبه‌های عمیق و همچنین نقشه‌های رفتاری مناسب برای هرم‌های سنی و جنسی مختلف نیز در راستای شناسایی و سنجش مولفه‌ها و شاخص‌های شهرشاد مورد بحث و نتیجه‌گیری قرار گیرد. همچنین با تمرکز بر یک بعد خاص به عنوان مثال درآمد و امتثال آن، در محقق شدن شهر شاد در مطالعات دیگر می‌تواند به ارتقای مفهوم شهر شاد و شادی کمک شایانی نماید

همان فضاهای شهری است، زیرا به دلیل رشد سریع جمعیت و وسعت شهرها و نیز ترافیک، آلودگی بصری، در دسترس نبودن خدمات، نبود فضاهای عمومی مناسب برای تفریح، عدم ارتباطات اجتماعی، نبود پیاده روی مناسب و در کل نبود فضاهای جاذب جمعیت و سایر موارد، فضاهای شهری، عملکرد واقعی شهر شاد خود را از دست داده‌اند، طوری که ضعف، سرزندگی و احساس شادی در مکان‌ها و فضاهای شهری به عنوان یکی از چالش‌های اساسی برنامه ریزان شهری و طراحان شهری معاصر مخصوصاً در ایران تلقی می‌شود. از اینرو پیشنهاد می‌گردد با ایجاد مسیرهای پیاده‌روی و دوچرخه‌سواری و همچنین دسترسی ارزان قیمت به دوچرخه حداقل -المقدور با دسترسی رایگان می‌تواند در دستیابی به شهر شاد موثر باشد. همچنین ایجاد زیرساخت‌های گردشگری، افزایش سطح سرانه فضای سبز، فضاهای فرهنگی و ورزشی و همچنین با فراهم کردن خدمات فرهنگی و تفریحی در محلات فقیر نشین می‌توان گام موثری در این زمینه برداشت. همچنین استفاده از مبلمان شهری با کیفیت و سازگار با محیط و اقلیم منطقه، استفاده از نورپردازی‌های مناسب، همچنین با ایجاد مکان‌های عمومی همراه با موسیقی سنتی، برگزاری جشن‌های سنتی، فرهنگی به صورت هفتگی، ماهانه می‌تواند در این زمینه موثر باشد.

رفاه با امتیاز ۰/۵۵۰ در رتبه اول اهمیت، کاهش الودگی با ۰/۲۸۴ در درجه دوم اهمیت در نهایت امید به زندگی با امتیاز ۰/۱۶۵ در رتبه سوم قرار گرفته شده است. نتیجه این مطالعه با مطالعه‌ای که توسط سورسن (۲۰۲۱)، ژنگ و همکاران (۲۰۲۰)، روی (۲۰۲۰)، پاپاچریستو و همکاران (۲۰۱۸)، موسا و همکاران (۲۰۱۷)، وانگ و همکاران (۲۰۲۱)، لوزانو و ارو (۲۰۲۱) صورت گرفته شده است همخوانی دارد. با توجه به موارد از پیش گفته در این زمینه پیشنهاد می‌گردد به آزادی و قومیت نیز توجه شود چراکه محققین بر این باور هستند که اهمیت دادن به تنوع فرهنگی و پذیرش آن می‌تواند به نوبه‌ی خود در ایجاد یک جامعه برابر و شاد موثر واقع شود. همچنین پیشنهاد می‌شود که با داشتن نگاه برابر و عدم توجه به تفاوت‌های مذهبی، جنسیتی از سوی حاکمیت می‌تواند به نوبه‌ی خود یکی از راهکارهای اصلی در بالابردن میزان احساس رفاه ذهنی تاثیرگذار باشد.

حمایت با رتبه ۰/۵۶۳ در درجه اول اهمیت، صمیمی با رتبه ۰/۳۱۵ در رتبه دوم قرار گرفته شده است همچنین روابط با امتیاز ۰/۱۲۱ در رتبه سوم قرار

منابع و مأخذ

- اوشد، با راهنمایی محمد مهدی فراچی، دانشگاه فردوسی مشهد، ۸۱ صفحه.
- سماواتی، سحر. و رنجبر، احسان (۱۳۹۷). بازشناسی عوامل مؤثر بر شادی در فضاهای عمومی شهری مطالعه موردی: محدوده پیاده‌راه مرکز تاریخی تهران، مطالعات شهری، شماره بیست و نهم، ۱۸-۳.
- شریف‌زاده، حکیمه‌السادات، میرمحمدتبار، سیداجمد. و عدلی‌پور، صمد (۱۳۹۶). بررسی عوامل مؤثر بر نشاط اجتماعی در ایران، راهبرد فرهنگ، شماره چهارم، ۱۸۰-۱۵۹.
- عبدالملکی، مهنا و عباسی نادرپور، محمدرضا (۱۳۹۷). بازتعریف شادی در فضاهای شهری ایران، مقاله پذیرفته شده در مجموعه مقالات کنفرانس بین‌المللی عمران، معماری و مدیریت توسعه شهری در ایران، ۱۲-۱.
- فرزعلیان، الهه (۱۳۹۵). بررسی عوامل مؤثر بر شادی بررسی موردی شهروندان شهر تهران، مقاله پذیرفته شده در مجموعه مقالات دومین کنفرانس بین‌المللی مدیریت واقتصاد و علوم انسانی، ۱۰-۱.
- لطفی، صدیقه. و صابری، سجاد (۱۳۹۱). ارزیابی کیفیت زندگی شهری با استفاده از روش تصمیم‌گیری چند معیاره (مطالعه موردی: نواحی شهر یاسوج)، نشریه جغرافیا و مطالعات محیطی، دوره ۱، شماره ۴، ۵۹-۴۵.
- موسی‌زاده، علی. و محمدی، مریم (۱۳۹۷). باز شناسی عوامل مؤثر بر تحقق مفهوم فضای شهری شاد از خلال بررسی تجارب جهانی، مقاله پذیرفته شده در مجموعه مقالات کنفرانس عمران، معماری و شهرسازی کشورهای جهان اسلام، ۱۳-۱.
- نیکنام، الهه. و ساشورپور، مهدی (۱۳۹۴). تأثیرات طراحی شهرداری بر روابط اجتماعی شهروندان مورد مطالعه: شهر تبریز، مقاله پذیرفته شده در مجموعه مقالات سومین کنگره بین‌المللی عمران، معماری و توسعه شهری، ۸-۱.
- وزیری، وحید، حاجلو، نادر، علی‌رضایی، شریف. و کرامتی، صدف (۱۳۹۴). بررسی شاخص‌های تعیین‌کننده مفهوم شادی در طراحی پاتوق شهری، نشریه علمی - پژوهشی انجمن علمی معماری و شهرسازی ایران، شماره ۱۰، ۲۸-۱۹.
- همتی، زینب، عبدالهی، زهرا و رشیدی، پردیس (۱۳۹۸) رسیدن به شهر ایده آل (با تأکید بر شاخص‌های شهر سالم، شهروشمند، شهر شاد و شهر خلاق)، مقاله پذیرفته شده در مجموعه مقالات دومین کنفرانس بین‌المللی مدیریت توسعه شهری، مقاله پذیرفته شده در مجموعه مقالات کنفرانس ملی مدیریت توسعه شهری در ایران، ۹-۱.
- حکمت‌حسینی، سپهر (۱۳۹۸). تحلیل عوامل شهر شاد بر بهبود زندگی شهری، مقاله پذیرفته شده در مجموعه مقالات نخستین کنفرانس ملی مدیریت، اخلاق و کسب و کار، ۹-۱.
- حیدرزاده، الف. و رفیعی، م (۱۴۰۰). سنجش اصول سازنده ی شهر شاد در فضاهای شهری و ارائه راهکارهای ارتقای آن (نمونه موردی: فضاهای شهری بوشهر)، برنامه‌ریزی شهری، انتشار آنلاین.
- رضاعلی، منصور، نظری، ولی‌الله، غلامی، محمد. و صمدیان، مریم (۱۴۰۰). بررسی عوامل اثرگذار در ایجاد شهر شاد. نمونه موردی: شهر همدان، دوره ۱۱، شماره ۳۹ - شماره پیاپی ۱۸۲-۱۶۷.
- رضایی، فاطمه. و ذوالغیاث، محب (۱۳۹۵). پژوهشی در باب عوامل تأثیرگذار بر ایجاد شهر شاد، مقاله پذیرفته شده در مجموعه مقالات سومین کنگره علمی پژوهشی افق‌های نوین در حوزه مهندسی عمران، معماری، فرهنگ و مدیریت شهری ایران، ۸-۱.
- زنگی‌آبادی، علی. و میرزایی، سارا (۱۳۹۹). تبیین عوامل مؤثر بر دستیابی به شهر شاد در کلانشهر شیراز، برنامه‌ریزی و آمایش فضا، دوره ۲۴، شماره ۳، ۱۰۲-۶۵.
- سجادیان، ناهید، نعمتی، مرتضی. و دامن‌باغ، صفیه (۱۳۹۹). شناسایی و اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر نشاط شهری در اهواز، پژوهش‌های راهبردی مسائل اجتماعی ایران، سال نهم، شماره پیاپی (۸۲)، شماره اول، ۱۱۲-۷۹.
- سلیمانی‌راد، فرزانه (۱۳۹۵). شناسایی سیاست‌های بهینه منابع انسانی بازاربازار بیمه در نمایندگی‌های بیمه شهر مشهد با استفاده از روش دلفی، پایان‌نامه کارشناسی

- 143, 157-164.
(<https://doi.org/10.1016/j.maturitas.2020.10.011>)
- Frey, B.S. & Stutzer, A. (2000). Happiness, Economy and Institutions. *Economic Journal*, 110 (446): 918-938.
- Gaston-Breton, C., Lemoine, J. E., Voyer, B. G., & Kastanakis, M. N. (2021). Pleasure, meaning or spirituality: Cross-cultural differences in orientations to happiness across 12 countries. *Journal of Business Research*, 134, 1-12. (<https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.05.013>)
- Guriev, S., & Melnikov, N. (2018). Happiness convergence in transition countries. *Journal of Comparative Economics*
<https://doi.org/10.1016/j.ssesearch.2021.10.2581>
- Jain, T. K. (2019). Concept of Happy City: the Smart Cities of the Future. *SSRN Electronic Journal*. doi:10.2139/ssrn.3314531 (<https://doi.org/10.2139/ssrn.3314531>)
- Jin, Z., Zeng, S., Cao, C., Ma, H., & Sun, D. (2020). Impacts of pollution abatement projects on happiness: An exploratory study in China. *Journal of Cleaner Production*, 274, 122869. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2020.122869>
- Lepeley, M. T. (2017). Bhutan's Gross National Happiness: An Approach to Human Centred Sustainable Development. *South Asian Journal of Human Resources Management*, 4 (2), 174-184
- Loo, B. P. Y. (2021). Walking towards a happy city. *Journal of Transport Geography*, 93, 103078. doi:10.1016/j.jtrangeo.2021.103078 (<https://doi.org/10.1016/j.jtrangeo.2021.103078>)
- Lozano, M. Solé-Auró, A (2021). Happiness and life expectancy by main occupational position among older workers: Who will live longer and happy? *SSM - Population Health* Volume 13, March 2021, 100735. <https://doi.org/10.1016/j.ssmph.2021.100735>
- Luo, j (2021). Happiness adaptation to high income: Evidence from German panel data. *Economics Letters* Volume 206, September 2021, 109995. <https://doi.org/10.1016/j.econlet.2021.109995>
- Montgomery, C. (2013). "Happy city": transforming our lives through urban design". Macmillan.
- Mouratidis, k., Yiannakou, A (2021). What makes cities livable? Determinants of neighborhood satisfaction and neighborhood happiness in different contexts <https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2021.105855>
- Musa, H. D., Yacob, M. R., Abdullah, A. M., & Ishak, M. Y. (2018). Enhancing subjective well-being through strategic urban planning: Development and application of community happiness index. *Sustainable Cities and Society*, 38, 184-194. (<https://doi.org/10.1016/j.scs.2017.12.030>)
- المللی عمران، معماری و مدیریت توسعه شهری در ایران، ۱-۵
- شادترین و غمگین‌ترین کشورهای جهان در سال ۲۰۲۲
<https://www.ipezeshk.com>
- Ambrose, G., Das, K., Fan, Y., & Ramaswami, A. (2020). Is gardening associated with greater happiness of urban residents? A multi-activity, dynamic assessment in the Twin-Cities region, USA. *Landscape and Urban Planning*, 198, 103776. (<https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2020.103776>)
- Ballas, D. (2013). What makes a "happy city"? *Cities*, 32, S39-S50. (<https://doi.org/10.1016/j.cities.2013.04.009>)
- Cassarino, M., Shahab, S., & Biscaya, S. (2021). Envisioning Happy Places for All: A Systematic Review of the Impact of Transformations in the Urban Environment on the Wellbeing of Vulnerable Groups. *Sustainability*, 13 (14), 8086. doi:10.3390/su13148086 (<https://doi.org/10.3390/su13148086>)
- Cheng, Z., Prakash, K., Smyth, R., & Wang, H. (2020). Housing wealth and happiness in Urban China. *Cities*, 96, 102470 (<https://doi.org/10.1016/j.cities.2019.102470>)
- Cheng, y. Zhang, j. Wei, w. Zhao, b (2020). Effects of urban parks on residents' expressed happiness before and during the COVID-19 pandemic. *Landscape and Urban Planning* Volume 212, August 2021, 104118. <https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2021.104118>
- Dang, Y., Chen, L., Zhang, W., Zheng, D., & Zhan, D. (2020). How does growing city size affect residents' happiness in urban China? A case study of the Bohai rim area. *Habitat International*, 102120 (<https://doi.org/10.1016/j.habitatint.2020.102120>)
- Di Tella, R., Haisken-De New, J., & MacCulloch, R. (2010). Happiness adaptation to income and to status in an individual panel. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 76 (3), 834-852 (<https://doi.org/10.1016/j.jebo.2010.09.016>)
- Felez-Nobrega, M., Olaya, B., Haro, J. M., Stubbs, B., Smith, L., & Koyanagi, A. (2021). Associations between sedentary behavior and happiness: An analysis of influential factors among middle-aged and older adults from six low- and middle-income countries. *Maturitas*, 143, 157-164 (<https://doi.org/10.1016/j.maturitas.2020.10.011>)
- Felez-Nobrega, M., Olaya, B., Haro, J. M., Stubbs, B., Smith, L., & Koyanagi, A. (2021). Associations between sedentary behavior and happiness: An analysis of influential factors among middle-aged and older adults from six low- and middle-income countries. *Maturitas*,

- Economics Volume 94, February 2021, 105094. <https://doi.org/10.1016/j.eneco.2020.105094>
- Wang, R., Dai, M. Ou, y. Ma, X (2021). Residents' happiness of life in rural tourism development. Journal of Destination Marketing & Management Volume 20, June 2021, 100612. <https://doi.org/10.1016/j.jdmm.2021.100612>
- Wiking, M. (2014). "The Happiness Research Institute" <http://www.happinessresearchinstitute.com> [Accessed on 1 October 2014]
- Yin, C., Shao, C., Dong, C., & Wang, X. (2019). Happiness in urbanizing China: The role of commuting and multi-scale built environment across urban regions. Transportation Research Part D: Transport and Environment, 74, 306–317. doi:10.1016/j.trd.2019.08.010 (<https://doi.org/10.1016/j.trd.2019.08.010>)
- Yin, ch. Shao, ch (2021). Revisiting commuting, built environment and happiness: New evidence on a nonlinear relationship. Transportation Research Part D: Transport and Environment Volume 100, November 2021, 103043. <https://doi.org/10.1016/j.trd.2021.103043>
- Zheng, X. Yuan, Z & Zhang, X. (2020). Docs happiness dwell in an owner-occupied house? Homeownership and subjective wellbeing in urban China, Cities, 96, <https://doi.org/10.1016/j.cities.2019.102404>
- Papachristou, I. A., & Rosas-Casals, M. (2018). Cities and quality of life. Quantitative modeling of the emergence of the happiness field in urban studies. Cities. doi:10.1016/j.cities.2018.10.012 (<https://doi.org/10.1016/j.cities.2018.10.012>)
- Paul, S., & Guilbert, D. (2013). Income-happiness paradox in Australia: Testing the theories of adaptation and social comparison. Economic Modelling, 30, 900–910. doi:10.1016/j.econmod.2012.08.034 (<https://doi.org/10.1016/j.econmod.2012.08.034>)
- Rapoport, A., 2016: Human aspects of Urban: Towards a Man-Environment Approach to Urban Form and Design (Urban and regional planning series). University of Wisconsin-Milwaukee.
- Roy, M. (2021). Happiness, well-being, and sustainability. Sustainable Development Strategies, 215–222. (<https://doi.org/10.1016/B978-0-12-818920-7.00003-7>)
- Sacks, D. W., Stevenson, B. & Wolfers, J. (2012). The New Stylized Facts about Income and Subjective Well-Being. Emotion. 12 (6): 1181–1187.
- Sekulova, F., & van den Bergh, J. C. J. M. (2013). Climate change, income and happiness: An empirical study for Barcelona. Global Environmental Change, 23 (6), 1467–1475. (<https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2013.07.025>)
- Silva Munar, J. L., De Juana-Espinosa, S., Martínez-Buelvas, L., Vecchiola Abarca, Y., & Orellana Tirado, J. (2020). Organizational Happiness Dimensions as a Contribution to Sustainable Development Goals: A Prospective Study in Higher Education Institutions in Chile, Colombia and Spain. Sustainability, 12 (24), 10502. doi:10.3390/su122410502 (<https://doi.org/10.3390/su122410502>)
- Song, Y., Li, M., Zhang, M., & Sun, X. (2019). Study on the impact of air pollution control on urban residents' happiness from microscopic perspective. Journal of Cleaner Production (<https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2019.05.070>)
- Sørensen., j (2021). The rural happiness paradox in developed countries. Social Science Research. Volume 98, August 2021, 102581.
- Tan, M. J., & Guan, C. (2021). Are people happier in locations of high property value? Spatial temporal analytics of activity frequency, public sentiment and housing price using twitter data. Applied Geography, 132, 102474 (<https://doi.org/10.1016/j.apgeog.2021.102474>)
- Wang, J. wang, ch. li, s., luo, Z (2021). Measurement of relative welfare poverty and its impact on happiness in China: Evidence from CGSS. China Economic Review Volume 69, October 2021, 101687. <https://doi.org/10.1016/j.chieco.2021.101687>.
- Wang, J. Wang, y. Sun, C, chen, X (2021). Does mandatory air quality information disclosure raise happiness? Evidence from China. Energy

یادداشت‌ها

¹ Radwan

² Montgomery

³ Yin et al

⁴ Guriev & Melnikov

⁵ Song et al

⁶ Dang et al

⁷ Cheng et al

⁸ Sørensen

⁹ Zheng et al

¹⁰ Roy

¹¹ Papachristou et al

¹² Wang et al

¹³ Lozano Aída & Auró

¹⁴ Luo et

¹⁵ Sekulova et al

¹⁶ Yin et al

¹⁷ Guriev & Melnikov

¹⁸ Dang et al

¹⁹ Song et al

²⁰ Papachristou et al

²¹ Sekulova et al

²² Mouratidis & Yiannakou

²³ Tan & Guan

²⁴ Gaston et al

²⁵ Ballas

²⁶ Loo

²⁷ Cassarino et al

²⁸ Munar et al

²⁹ Jain

³⁰ Frey & Stutzer

³¹ Sacks et al